

»SLOVENEČ« velja po pošti na vsi strani Jugoslavije in v Ljubljani: za celo leto naprej . . . K 180— za pol leta . . . . . 90— za četrt leta . . . . . 45— za en mesec . . . . . 15— Za izdajstvo celoletno K 240—

== Sobotna izdaja: ==
 Za celo leto . . . . . K 30—
 za izdajstvo . . . . . 35—

SLOVENEČ

==== Inzerati: ====
 Enostopna politivista (30 mm široka in 3 mm visoka ali sva prostor)
 za enkrat . . . . . po K 400
 uradni razpisi, poslana itd. . . . . po K 8—
 pri večjem naročilu popust
 Najmanjši oglas 59/9 mm K 20,
 lahja vsak dan izvzamej po nedeljek in dan po praznikih, ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštno dr. Ljubljanske št. 650 za naročnike in št. 342 za druge, avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bosn.-herz. 7583.

Slovenski junaosti!

Njegovo kr. Visočanstvo prestolonaslednik in regent Aleksander pride dne 26. t. m. v Ljubljano.

Na osvobojena slovenska tla stopa po stoletjih robstva vladar, ki ga je klical narod sam.

Vem, da mi ni potrebno z besedami izražati globokih čuvstev in drhtenja naših src, ki bodo v zanosu utripala tiste dni, ko bo Njegovo kr. Visočanstvo prestolonaslednik, našega naroda sin, prebival sredi med nami.

Slovenija bo storila vse, da najslovesnejše in najprisrčnejše pozdravi svojega junaškega in najvišjega sina.

Dr. Brejc l. r.

Kanceljparagraf v narodnem predstavništvu

Belgrad, 16. junija.

V vladi in parlamentu so se nasprotstva zadnji čas zelo poostrišla. To je posledica demokratskega poizkusa, prodreti s kanceljparagrafom. Vprašanje rekonstrukcije pokrajinskih vlad je stopilo v ozadje in se misli vseh parlamentarcev sučejo samo okoli kanceljparagrafa. Vprašanje kanceljparagrafa so pokrenili slovenski liberalci, ki pa sami niso imeli dovolj korajžje, da ga predložijo, ampak so potisnili v ospredje samostalnega poslanca Pečića. Pravzaprav se sramujejo svojega poizkusa, ker se lovčje za različnimi izgovori, zakaj da je demokratska zajednica stavila v odboru po poslancu Pečiću tozadevni predlog. Pravijo, da je dal povod zato član demokratske zajednice fra dr. Roko Vuković, ki pa to odločno demantira. Ker so hoteli ost svojega predloga, naperjenega zoper svobodo cerkvenega nauka, prikriti, so v predlog sprejeli tudi sodnjke in javne nameščence sploh, ki jim je po obstoječih zakonih itak zabranjena vsaka zloraba uradne oblasti.

V odboru za volivni zakon so demokrajtje hoteli vtihotapiti kanceljparagraf, ker ga prvotno odbor ni sprejel, o njem sploh glasoval ni, marveč je njegovo usodo prepustil vladi. Ker tudi v vladi vsled odločnega nastopa ministra dr. Korošca ni padla nobena odločitev, so demokrajtje sklenili, da povodom specialne debate o volivnem zakonu vložijo samostojen predlog, ki ga je v generalni debati naznanil govornik demokratske zajednice bivši hrv. ban dr. Ivan Paleček.

Dr. Paleček je skušal kanceljparagraf zelo mirnem tonu zagovarjati, da ne bi izzval burnega odpora. Dejal je med drugim: Kolikor je meni znano, se je burja dosedaj dvignila samo s strani gilasil, ki zastopajo naše katoliške interese. Zakaj se ravno samo na tej strani to dogaja, ne vem. Imam le razlog za sumnjo, da bi baš tem krogom ta paragraf, po katerem je treba strogo kaznovati duhovnike, bil v napojje namenom, ki jih mi absolutno ne moremo odobravati. . . . Gospoda, katera trdi, da v naši državi zastopa katoliške interese, bi opozoril, da storé katoliški stvari v naši državi zelo slabe usluge, ako se samo oni izjavijo proti nameravani osnovi, ker vidimo, da iz krogov drugih veroizpovedi takih prigovorov še ni bilo in nadejam se, da jih ne bude. Zato mislim, da bo ogromna večina spoštovane zbornice popolnoma soglašala z nami, ko bo demokratska stranka eventualno v sporazumu z drugimi strankami iznesla predlog, in da bo soglašala v popolnem prepričanju, da ta predlog ne bo prav nič naperjen proti interesom katoliške cerkve, ker se nanaša enako na vsa veroizpovedanja v naši državi.

Dr. Paleček je s svojo osljo zoper katoliško plat načel popolnoma nepotrebno

in zelo nevarno vprašanje. Nihče do sedaj v zbornici ni govoril o katoliških ali pravoslavniških interesih, ker za to tudi ni bilo dosedaj nobenega povoda. Demokrajtje pa so hoteli to vprašanje vreči v zbornico na jako previden način, ker upajo, da jim to prinese zmago, ki si je z drugimi sredstvi dosedaj niso mogli priboriti.

Včeraj dopoldne je v generalni debati govoril v imenu Jugoslovanskega kluba posl. dr. Deželič, ki se je izjavil za žensko volivno pravico in zelo srečno polemiziral zoper kanceljparagraf. Demokrajtje so bili vsled tega precej razburjeni in so skušali vtis Deželičevega govora oslabiti s prav neslanimi medklji; odlikoval se je zlasti posl. Wilder, ki je od strani Jugoslovanskega kluba prejel zato zaslužno lekcijo. Slov. demokrajt dr. Novak je zaklical: »Jaz sem katolik, pa me kanceljparagraf nič ne razburja.«

Popoldne je govoril minister za konstituantno g. Protić, ki ga je vsa zbornica z napeto pozornostjo poslušala. Odgovarjal je posameznim predgovornikom na njihove ugovore. Glede ženske volivne pravice se je izjavil za načelo: Pravica se da tistemu, ki se zanjo poteguje. Zato je dobilo slovensko ženstvo volivno pravico. Vprašanje je pa, ali naj dobe ženske najprej volivno pravico samo za občinske volitve in pozneje šele za državnozbornske.

Glede kanceljparagrafa se je izjavil, da je to vprašanje zelo delikatno in bi povzročilo ne samo v zbornici, kar se je dopoldne pokazalo, hude debate, nego tudi zunaj zbornice. Vsekako ne gre, da bi se sklepalo o takem predlogu v zvezi z volivnim zakonom, ker je to prenevarno. Zanj je jasno, da zlorabe niso mogoče samo v cerkvi, ampak zlorabil bi se ravno tako kanceljparagraf. Zato bo odločno proti predlogu demokratske zajednice. V polemiki proti dr. Bertiču, ki je dopoldne v svojem govoru trdil, da nobena srbska stranka, tudi radikalna nima nobenega pravega programa, je dejal Protić: »Radikalna stranka je imela in ima svoj program. Ko bi ga ne bila imela, bi danes Vas ne bilo tu v zbornici.« Dr. Bertič je zaklical: »Radikalna stranka je imela dvojno lice, eno oficijelno, drugo neoficijelno, bila je za Velesrbijo.« Protić je odgovoril: »Program vsake stranke se razvija po časovnih razmerah; vedite pa, da če bi bila radikalna stranka hotela Velesrbijo, da bi nam bilo treba samo namrdniti se in bi jo imeli brez vsakih težav in brez zapletljajev z Italijo.«

Protić je s svojim govorom težko ozračje v zbornici precej razčistil in s par stavki razgalil demokratske fraze, ki z neprestanimi sumničnji drugih strank skušajo uveljaviti svojo propadajočo straniko. Večina zbornice mu je burno ploskala.

Izjava Protićeva proti kanceljparagrafu je demokrajtje precej poparila in iz njihovih vrst se čujejo glasovi, da predloga ne bodo stavili. Vsekako bodo zadeli ob odpor, ki se ga niso nadejali.

Tehniška fakulteta in njena bodočnost.

Univ. prof. Hinterlechner, t. č. dekan teh. fak.:

(Dalje.)

Pri anketi dne 29. aprila se je dogovorilo, da pošlje dekanat tehniške fakultete svoj ekspoze neposredno vodstvu obrtne šole; ta ga naj preštudira in odpošlje s svojimi dodatki poverjeništvu za uk in bogočastje, ki ukrene potem vse potrebno.

Ker ni dobil podpisanih doslej nobenega odgovora, in ker se bliža II. semester svojemu koncu, povprašal je pri vladi dne 7. junija, kaj je z rešitvijo? Dne 9. junija je izvedel potem, da dotodaj obrtna šola še ni zavzela svojega stališča; torej zavlačevanje na vsej črti. Kakšne posledice pa mora to imeti za tehniko? Predno odgovorim na to vprašanje, naj razvijem še sledeče misli.

Vse po doc. Vurniku nasvetovane adaptacije bi omogočale razvoj tehniške fakultete le v letu 1920—21. Takoj prihodnje leto se bi pojavile torej nove in to pot res nepremagljive težkoče, če se ne prične skrbeti takoj za ubikacije, ki se bodo rabile v šolskem letu 1921—22. Nato naj opozorim zlasti gg. poslance.

Pri anketi dne 29. aprila se je že razmotrivalo vprašanje gradbe zapadnega, tretjega trakta pri obrtni šoli za tehniko. Da se v tem oziru ne zamudi potrebnega časa, sem zastopal v vlogi od 4. maja kot samostojen dodatni predlog k svojem prvotnemu predlogu, da zgradi univerza na prostoru, ki je namenjen razvoju obrtne šole in v zvezi s to: desni, to je zapadni trakt po načrtu levega že obstoječega krila.

Ta nova zgradba naj bi bila od sedanja obrtne šole po možnosti separirana, pač pa v zvezi z onimi prostori, ki naj bi služili v glavnem traktu tehniški fakulteti.

To krilo naj bi služilo tehniki tako dolgo, da dobi poslednja svoje lastne ubikacije v zvezi z ostalo univerzo, kateri cilj bi se naj z vsa energijo in smotreno zaslodelo. Po tem provizoriju bi prevzelo vodstvo obrtne šole vse predmetne prostore.

Dozidava novega trakta bi stala po mnenju doc. Vurnika in ostalih inženjerjev dandanes okroglo 4 in četrt milijona kron.

Z zgradbo projektovanega trakta se naj bi pričelo čim prej; 1 milijon kron kredita je v proračunu že predlaganih. S tem pa vsa zadeva še ni razrešena. Stavbna komisija kakor tudi univerzitetni svet bi morala storiti še marsikaj, predno se bi sploh začelo graditi; izkušnje pri anatomskem inštitutu medicinske fakultete govore dovolj jasno. Za vse te ukrepe in korake bi bilo pa treba primernegega — časa! To je pa oni faktor, ki preti uničiti kot zaveznik vodstva obrtne šole vsa naša tehniško fakulteto.

Računajmo. Danes je dne 15. junija. Dne 30. junija je konec semestra. Ker vodstvo obrtne šole doslej še ni rešilo vloge, pride ta, če jo takoj odpošlje, šele prihodnje dni vladnemu referentu v roke. Brez novih dogovorov si rešitve stvari po strani obrtne šole niti misliti ne morem. Koncem meseca naj pride tudi regent v Ljubljano in to bo vzrok, da bo marsikaj na uradnih mizah — obležalo! S tem pa pridemo že v julij in v velike počitnice. Mesto da bi se tedaj že delalo, sledile bodo v najugodnejšem slučaju še — konference. In prišla bo jesen, pripravljenege pa nič ne bo!

Z ozirom na to, da sem prišel s svojima premišljenjema in izvedljivima predlogoma v vsakem oziru pravočasno in zato, ker se je upravičeno bati, da prihodnje jesen tehniška fakulteta za tretji letnik ne bo imela niti najpotrebnejših prostorov, prosim pokrajinsko vlado pred vso javnostjo, da vzame na znanje, da ubija vodstvo državne šole našo tehniško fakulteto s svojo očito neprijaznostjo, ki se zrcali najjasneje v besedah njenega reprezentanta, izrečenih na anketi dne 29. aprila: »Tehniki so jako neljubigosti«. Ako se ne odloči pokrajinska vlada univati na to vodstvo z

vs osvojo avtoriteto in čim hitreje, tedaj smemo že sedaj reči z vsjo sigurnostjo, da prihodnje jesen tretjega letnika tehniške na naši univerzi ne bo. Dijaštvo in njega vzdrževalci se naj pa pripravijo že sedaj na okolnost, da bodo morali študirati prihodnje leto pod drugimi pogoji, ki naj jih vsak presodi v lastno korist še pravočasno tudi raz svoje finacijsno stališče. Tako daleč smo prišli, ker zavzemajo javna mesta pri nas sicer z ozirom na preteklost zaslužni toda taki moške, ki nimajo za — sedanost nikakega smisla več. Univerzo, ki smo jo dobili po težkih bojih, ubijajo lastni ljudje. (Dalje.)

Koroška nas kliče! Moči, vse na plan!

Koroški cvetlični dan!

19. in 20. junija.

Direktna telefonska zveza med Belgradom in Ljubljano.

Poslanec Smodej je interpeliral ministra pošte in telefona dr. Drinkoviča za voljo slabih telefonskih zvez. Dejal je: Kakor znano, med Ljubljano in Belgradom nimamo direktne telefonske zveze. Kdor je prisiljen, da se poslužuje telefona, ima silne težkoče.

Proga med Belgradom in Zagrebom je vedno tako zasedena, da Ljubljana skoro nikdar na vrsto ne pride. Če se človeku posreči, da dobi zvezo, se navadno tako slabo sliši, da zastoj skuša razumeti. Zgodilo se je celo, da pokrajinska vlada v Ljubljani po cele dneve ni mogla dobiti zveze z Belgradom v najnih zadevah.

Telefonsko omrežje na našem ozemlju je bilo že v predvojni dobi zelo pomanjkljivo, a danes, ko imamo ujedinjeno lastno državo, se pa potreba direktne telefonske zveze med Belgradom in Ljubljano tem nujnejše kaže.

Zato bi gospoda ministra vprašal in prosil, ali so mu te razmere v telefonskem prometu med Belgradom in Ljubljano znane, oziroma če je voljan začeti z zgradbo direktne telefonske zveze med Belgradom in Ljubljano. Minister je odgovoril, da so mu težkoče v telefonskem prometu znane. Ministrstvo žal ni imelo na razpolago materiala, da bi bilo moglo izvršiti obnovo telefonskih prog. Smatral je za svojo prvo dolžnost, da nabavi material. Obstojala je pogodba z neko ameriško družbo, da od 25 milijonov dolarjev, ki so nam jih Amerikanci obljubili, porabimo 5 milijonov dolarjev za nabavo telefonskega materiala. Toda ker se to ni izvršilo in dosedaj še nismo nič prejeli, sem sklenil aranžma z Borskim rudnikom, da nam njegova uprava nabavi material. V proračunu sem predvidel potrebno vsoto. Prvo, kar se bo ukrenilo, bo zgradba telefonskih prog Belgrad—Ljubljana, Belgrad—Sarajevo, Belgrad—Zagreb.

Poslanec Smodej se je z odgovorom g. ministra popolnoma zadovoljil s prošnjo, da se začne, ko dospe material, najprej z gradnjo direktne telefonske proge Belgrad—Ljubljana, ker je ta proga iz trgovskih, upravnih in javnoinformativnih razlogov sploh najnujnejša.

Država SNS.

Dr. Korošec za uradništvo.

LDU Belgrad, 16. junija. Član delegacije uradniških organizacij je izjavil, da je minister za promet dr. Korošec interveniral pri finančnem ministru, ker je ministrstvo za finance krivo telmačilo sklep ministrskega sveta, da se uradnikom izplačajo 25% poviški na vse njihove dohodke in ne samo na dodatke draginskih doklad.

Seja centrale dirkalnih klubov za Jugoslavijo se vrši dne 12. julija t. l. v Zagrebu in ne 27. junija, kakor prvotno objavljeno.

Aprovizacija.

a Sprošna gospodarska zadruga za Slovenijo oddaja od danes naprej svojim članom čevlje in dokler traja zaloga: moko v poljubni množini in po znižani ceni. Z moko se more dobiti vsak dan tudi druga živila brez vrstnega reda. Novi člani se vsak dan sprejemajo.

Hrvatska eskomptna banka.

Ravnateljstvo Hrvatske eskomptne banke sklenilo je na svoji seji dne 11. junija t. l., da povrh dosedanjih delnic v nominalnem znesku 40.000.000 K izda nadaljnjih 75.000 novih delnic po 400 K v nominalnem znesku od 3.000.000 K.

Od tega prepuščeno je starim delničarjem 20.000.000 K, tako da dobe za dve stari delnici edno novo po tečaju od 1150 kron. Rok za prijavo opsijske pravice po-

činja 14. junija in končava 10. julija, ter se ima v tem roku vplačati prvo vplačilo, ki je določeno na 400 K za novo delnico, do čim se ima ostanek od 750 K vplačati najkasneje do 31. julija 1920, obenem s zneskom od 26 K kot 4 % obresti od 1. januarja 1920.

Novo delnice participirajo na dobičku leta 1920.

Preostale delnice v nominalnem znesku od 10.000.000 K prevzame domači konzorcij po tečaju od 1.550 K. (2399)

Opisna geometrija. Prof. Fran Jeranova knjiga Osnovni nauki opisne geometrije izide v ponedeljek dne 21. t. m. v zalozi Jugoslovanske knjigarne. Cena 38 k, z draginsko doklado 45 k 60 v. Knjiga je namenjena ne samo za šole, temveč za vsakega, ki hoče dobiti vpogled v osnovne pojme opisne geometrije, ki je danes za vse obrtno-tehniške stroke velevažna.

Prodaj po ceni 70 klafter meterskih borovih drv. Polzve se v prodajalni F. Weiglont, Sp. Šiška 67.

Kontoristinjo s prakso sprejme ivo Premrl, Ljubljana.

Ameriške zapuščine zavarovalnine in denarne pošiljave ter druge gospodarske in premoženjske zadeve urejuje Gospodarska pisarna **Dr. Černe, Ljubljana, Miklošičeva 6** (Ljudska posojilnica) telef. 37.

Vrtnar neoženjen, 30 do 45 let star se išče za cvetlična in druga vrtnarska dela, z vso oskrbo. Začetna plača mesečno 200 K, po zadovoljnosti več. Potni stroški pri prihodu se povrnejo. Naslov pove upravništvo „Slovenca“ pod št. 2419.

Dr. Emer Tartaglia advokat v Splitu, otvoril je svojo odvetniško pisarno v Beogradu, Knez Mihajlov Venac 23a, II. sprat. 2410

Iščemo šoferja za na Koroško. Plača po dogovoru. Zgledati se je osebno v pisarni centrale Koroške Gospodarske družbe v Ljubljani, skladišče „Balkan“.

Zidno in strešno opeko, apno, strešno lepenko, štukaturo „Watproof“ (a la Ceresit), mizarški klej ponuja Ljublj. komerc. družba, Bleiweisova c. 18.

Potreban en sekretar ta hotel sa jekikom srpski, francuski nemački. Plata 700 dinara sa hraoom. Ponude slati na Dragomir Zdravković, Beograd (Sava).

Hlapec pošten, trezen in priden se išče h konjem. Ravnotam se išče **služkinja** za vsa kuhinjska dela. Predstaviti se popoldan v Park-hotelu „Tivoli“. 2417

Repno seme najboljšje kakovosti po 14 K kg. se proda. Cenjena naročila na P. Starašina, trgovec, Cirkovce pri Pragarskem. 2418

Novi luksus-Horch avtomobil

24 HP z novimi obroči, dva rezervna kolesa najelegantnejše fačone je takoj za oddati „PROMET“ tehnično-industrijsko podjetje, dr. z o. z., Ljubljana.

Industrija špirita d. d. Zagreb, Boškovičeva ulica 7. Telefon: 4-96 Brzjavni: Spiritindustrija

nudi **fino rafinovani špirit** samo na debelo, najmanj 50 hl.

2 osla s celo opremo sta naprodaj. Lije, pove upravništvo „Slovenca“ pod št. 2397.

Hiša sredi Ljubljane, s 3 malimi stanovanji je naprodaj, cena zelo nizka, kupni pogoji ugodni, pojasnila od 10. do 12. ure. Naslov pri upravništvu tega lista pod št. 2414.

Parni stroj (ali lokomobil) dobro ohranjen od 30 HP naprej, se takoj kupi. Ponudbe pod »Parni stroj« 2328 na upravo „Slovenca“

Miši, podgane, sienice, ščurki in vsa golazen mora poginuti, ako porabljate moja najboljša pripravljena in splošno hvaljena sredstva, kot proti poljskim mišim K 10, za podgane in miši K 10; za ščurke K 10; posebno močna vrsta K 20; tinktura za stenice K 10; uničevalac moljev K 10; prašek proti mrčesom K 10 in 12; mazilo proti ušem pri ljudeh K 5-10; mazilo za uši pri živini 6.-10.; prašek za uši v obleki in perilu K 6 in 10; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničev. rastlin) K 10. Prašek proti mravljam K 10. Mazilo proti garjam K 10. — Pobilja po povzetju Zavoa za eksport

M. Jünker, Petrinjska ul. 3. Zagreb 39. Trgovcem pri večjem odjema popust.

GARJE srbečico, hreste, lišaje, uniči pri Sloveku in živini mazilo zoper srbečico. Brez duha in ne maže perilo. 1 lonček za eno osebo po pošti K 12:50 poštne prosto. — Prodaja in razpošilja lekarna Trnkóczy v Ljubljani, zraven rotovža. 1631

Acellenska naprava, dobro ohranjena, za večje razsvetljavo je na prodaj v Zupnišću v Kranju. 2409

Skladiščnik se sprejme, kateri se ne boji dela. Ponudbe na poštni predel 154, Ljubljana. 2392

Žepne ure popravljaja nasproti gl. pošte F. Čuden, Sin, urar v Ljubljani.

Državno nadzorstvo posestva Davida Egger-Hodiše. St. 59. Rožek, 11. junija 1920

Proda se 1200 m³ stoječega mešanega izlastega lesa, ki se nahaja na posestvu Davida Egger v Dobajni pri Hodišah nad Hodiškem jezeru na Koroškem. — Pismene ponudbe za ta les na panju je vložiti na upravo posestva Davida Egger ing. Mirko Šušteršič v Rožeku-Koroško do 25. junija t. l. — Natančna pojasnila daje imenovani upravitelj. 2371

Trgovci in hotelirji.

Ogrske špecialitete

I^a Segedinska rožna paprika.
I^a Zimske salame.
I^a Domače tarane.
I^a Domače milo.

To blago razpošiljamo v poštnih paketih po povzetju.

Kolonijalna Irgovina na debelo Brača Prodanović
 Novi Sad, Vojvodina. Tel. 133.

Pozor!

Mariborska eskomptna banka.

Vabilo na subskripcijo delnic.

Redni občni zbor dne 31. majnika 1920 je sklenil zvišati delniško glavnico od 6 na 10 milijonov kron ter pooblastil upravni svet izdati 10.000 komadov novih delnic po K 400.— nominale pod sledečimi pogoji:

1. Starim delničarjem se zagotovi opsijska pravica na ta način, da pripadeta na pet starih delnic dve novi delnici po kurzu K 700.—.
2. Ostalih 4000 delnic se prepusti po kurzu K 850.— novim delničarjem
3. Delnice participirajo na čistem dobičku banke od 1. julija 1920.
4. Kurzni dobiček po odbitku stroškov in pristojbin se dodeli rezervnemu skladu.
5. Kupnino je pri prijavi polno vplačati. Od tega zneska se povrnejo 5% obresti do 30. junija 1920.
6. Prijavi se lahko osebno pri banki v Mariboru in pri njenih podružnicah v Murški Soboti in Velikovcu ali pismeno s priloženo tiskovino v času od 1. do vštete ga 30. junija 1920.
7. Dodelitev delnic si pridrži upravni svet.

avni svet Mariborske eskomptne banke.